GUÍA DOCENTE DE **DIRECCIÓN DE ORQUESTRA I-VI**

ENSINANZAS SUPERIORES DE MÚSICA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 171/2016 , DO 24 DE NOVEMBRO)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN **DISCIPLINA: DIRECCIÓN DE ORQUESTRA (I – VI)**										
ESPECIALIDADE	Dirección								ITINERARIO	---
CARÁCTER	Obrigatoria								TIPO DE CLASE	*Colectiva*
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		DEPARTAMENTO	
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	2h
ECTS/CUAD.	4	4	4	4	4	4			Observacións:	

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Estudo e adquisición dunha correcta técnica xestual aplicada á dirección orquestral. Coñecemento das características técnicas e posibilidades sonoras e interpretativas dos instrumentos orquestrais. Análise do repertorio orquestral e doutras agrupacións instrumentais, encamiñado á súa execución. Coñecemento dos diferentes estilos musicais e as súas convencións interpretativas. Desenvolvemento de proxectos de interpretación de composicións con linguaxes e estilos diversos, así como en formacións de pequeno e gran formato.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	É necesario unha boa base a nivel artístico e xeral, así como a capacidade de expresarse e de liderazgo.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T13, T15, T16, T17
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2, X3, X4, X7, X8, X10, X11, X12, X14, X15, X17, X18, X21, X23
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	ED1, ED2, ED3, ED4, ED7, ED8, ED9, ED10, ED11, ED12
Ver a listaxe de competencias e a súa descrición no Decreto 171/2016, do 24 de novembro de 2016	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Tomar consciencia do papel de director nas agrupacións instrumentais e corais	T1, T3, T6, T7, T10, T13, T17, X7, X18, ED9, ED10, ED11, ED12
Coñecer as liñas básicas da historia da dirección orquestral e as súas implicacións na dirección actual.	T2, T17, X4, X11, X14, X15, X17, ED1, ED2, ED8
Analizar as problemáticas que poden xurdir en función das diferentes agrupacións.	T2, T3, T7, T9, T10, T13, X8, ED9, ED11, ED12
Coñecer o repertorio básico para orquestra.	T16, T17, X14, X15, X17, ED1, ED3
Executar o pulso, cambios agógicos e dinámicos, carácter e articulación con seguridade e flexibilidade.	T13, X1, X3, X4, X12, X17, X18, ED2, ED3, ED4, ED10
Balancear os planos sonoros, texturas e empaste tímbrico adecuándose ao estilo das obras	T13, X1, X3, X4, X12, X17, X18, ED2, ED3, ED4, ED10
Realizar correctamente o fraseo, respiracións, golpes de arco, ataques, en función do estilo e as obras propostas.	T13, X1, X3, X4, X12, X17, X18, ED2, ED3, ED4, ED8, ED10
Coñecer as posibilidades técnicas dos instrumentos	T3, T13, X1, X2, X4, X14, ED3, ED7

Aprender a expresarse de forma clara e precisa a través do xesto favorecendo a comunicación entre o director e o grupo	T3, T7, T8, T10, X3, X10, ED1, ED9, ED10
Coñecer e practicar a xestualidade básica de dirección e a súa correspondencia coa expresión musical.	T3, T7, T8, T10, X3, X10, ED1, ED9, ED10
Aprender a dinámica de ensaio óptima para cada contexto.	T3, T7, T8, T10, X3, X10, ED1, ED9, ED10
Interpretar da forma mais fielmente posible o pensamento do compositor estudando o seu contexto, estilo compositivo, etc. Defensa da obra.	T2, T6, T8, T13, T17, X3, X10, X12, X14, ED8, ED10
Estudar a evolución da historia da dirección e as súas implicacións na propia interpretación, e a importancia da tradición.	T2, T17, X4, X11, X14, X15, X17, ED1, ED2, ED8
Saber organizar o traballo previo aos ensaios co grupo: elección do repertorio, estudo e análise das obras, previsión de posibles dificultades e proposta de solucións.	T1, T3, T4, T7, T16, T17, X7, X11, X12, X14, X15, X17, ED8, ED12

4. CONTIDOS
1. O Director. 1.1 Funcións e perfil formativo e profesional 1.2. Historia da dirección orquestral
2. O conxunto. 2.1. Tipos de agrupacións instrumentais. Agrupacións infantís e xuvenís. 2.2.. Obxectivos e problemáticas específicas. 2.3.. Consideracións organolóxicas. 2.5. Disposición espacial.
3. O material musical. 3.1. A notación. Evolución do determinismo notacional. Áreas de indeterminación. Estudo crítico e historicamente informado. Retoques e tradicións interpretativas 3.2. Pulso, metro e ritmo. 3.3. Estudo tímbrico. Empaste e contraste sonoro. 3.4. Texturas e estratos. 3.5. Dinámica xeral e dinámica relativa. Perfil dinámico e uso do silencio. 3.6. Xeografía harmónica e topografía melódica. 3.7. Estrutura proporcional e referencial. 3.8. Articulación, acentuación e tipos de ataque. Empaque. 3.9. Afinación e as súas posibilidades. Técnicas de depuración. 3.10. Respiración, dixitación e golpes de arco ao servizo da música. 3.11. Vibrato. Efectos tímbricos. Ornamentación. 3.12. Fraseo e construción estrutural: dinámica, agóxica, articulación, afinación e timbre ao servizo dos procesos tensionais e discursivos. 3.13. Condicionantes extramusicais: contido textual, programa...
4. Comunicación verbal e xestual 4.1. Planos directoriais. Estratexias comunicativas. Comunicación verbal e imitativa. Xestualidade mimética, analóxica e convencional. 4.2. Os espazos e dimensións referenciais. Linguaxe corporal e comunicación facial. Capacidade comunicativa das articulacións do brazo (posición e relación de movemento). A batuta. Coordinación e independencia dos brazos. 4.3. Figuras e subdivisións. *Dispari* e anticipacións. Xestos illados. 4.4. Traxectorias do xesto. Amplitude e perfil. Velocidade e aceleración do movemento. Proporcións. 4.5. Tipos de *levare*. Marcación de caldeiróns e cortes.

5. METODOLOXÍA , ACTIVIDADES E TEMPORALIZACIÓN		
ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	CUALIDADE	TEMPORALIZACIÓN
Clases teóricas	Presencial	Esporádica
Clase maxistral	Presencial	Esporádica
Exposición traballos	Presencial	Esporádica
Práctica xestual	Presencial	Permanente durante o cuadrimestre
Actividades complementarias	Presencial	Esporádica
Preparación de materiais	Non presencial	Permanente durante o cuadrimestre
Titorías	Presencial	Esporádica

6. AVALIACIÓN

A ensinanza é de carácter presencial e de asistencia obrigatoria. Sen embargo, existen fórmulas de recuperación se o número de faltas de asistencia é significativo. A avaliación é continua e o alumno/a disporá de dúas convocatorias por cuadrimestre, ordinaria e extraordinaria.

Avaliación ordinaria:

- Avaliación continua durante as clases e ensaios
- Probas individuais ou colectivas.
- Proba teórico-práctica
- Asistencia presencial

Avaliación alternativa (perda avaliación continua)

- Proba individual con agrupación
- Proba teórico-práctica
- Proba escrita

Avaliación extraordinaria:

- Proba individual con agrupación
- Proba teórico-práctica
- Proba escrita

**Consultar os criterios de avaliación, ferramentas de avaliación e ponderacións nas programacións dos diferentes cuadrimestres da disciplina*.